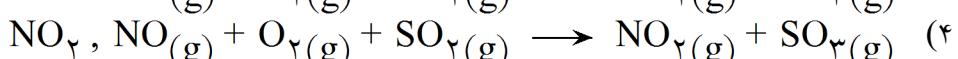
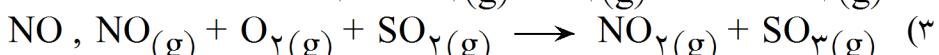
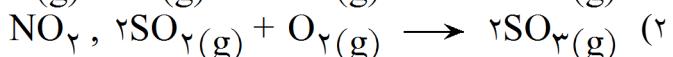
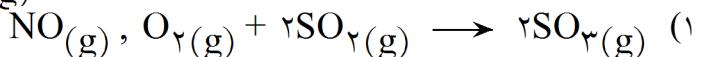
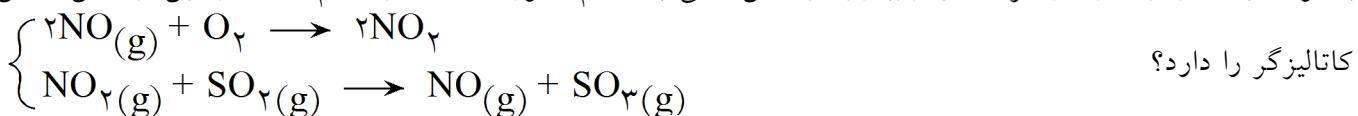

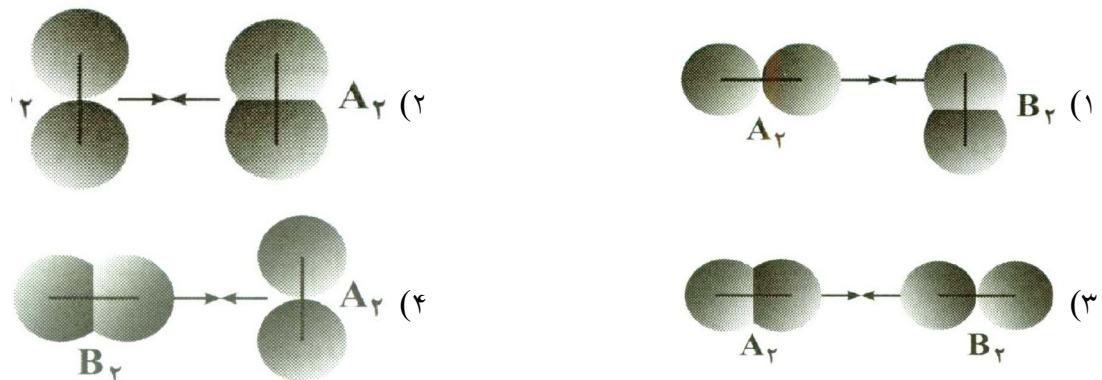
سینتیک - خارج از کشور

۱- با توجه به ساز و کار دو مرحله‌ای روبرو، واکنش کلی به کدام صورت است و کدام ماده در این واکنش، نقش

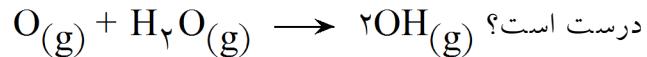

۲- در کدام گزینه مولکول‌های A_2 و B_2 در کدام راستای مشخص شده، اگر با انرژی کافی به یکدیگر برخورد کنند،

واکنش زیر صورت می‌گیرد؟

۳- با توجه به شکل روبرو که نمودار انرژی بر حسب پیشرفت واکنش را برای واکنش زیر نشان می‌دهد، کدام عبارت انرژی پتانسیل (kJ)

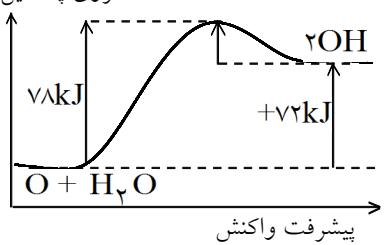

(۱) تبدیل پیچیده فعال به واکنش دهنده‌ها، آسان‌تر از تبدیل آن به فرآورده‌ها است.

(۲) واکنشی گرماده است و سرعت آن در جهت برگشت زیاد است.

(۳) مقدار ΔH آن، ۱۲ برابر مقدار انرژی فعال‌سازی در جهت برگشت است.

(۴) واکنشی گرمگیر است و فرآورده‌ی آن از واکنش دهنده‌ها پایدارتر است.

۴- کدام مطلب نادرست است؟

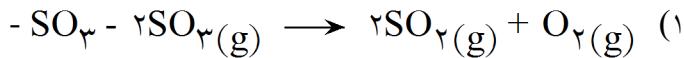
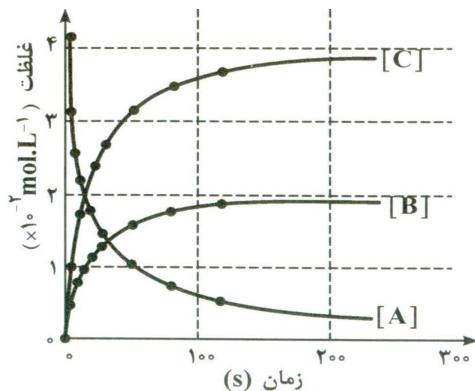
(۱) جذب مواد بر روی جذب کننده‌های جامد تنها از نوع جذب فیزیکی می‌باشد.

(۲) در جذب شیمیایی، ماده‌ی جذب شونده با سطح ماده‌ی جذب کننده، پیوند شیمیایی برقرار می‌کند.

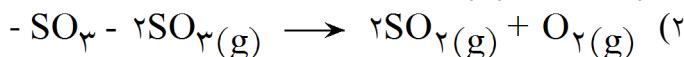
(۳) در جذب فیزیکی، بین ذرات ماده‌ی جذب شونده و سطح ماده‌ی جذب کننده، تنها نیروی واندروالسی برقرار می‌شود.

(۴) در واکنش هیدروژن‌دارکردن اتن، مولکول‌های هیدروژن روی سطح کاتالیزگر به طور شیمیایی جذب می‌شود.

۵- نمودارهای شکل رو به رو را به تغییر غلظت مواد ضمن پیشرفت کدام واکنش می‌توان نسبت داد؟ و بر اساس آن، می‌تواند گاز ..... باشد و سرعت واکنش از نظر ..... سرعت آن از نظر ..... است.

صرف A دو برابر - تولید B

تولید B دو برابر - صرف A

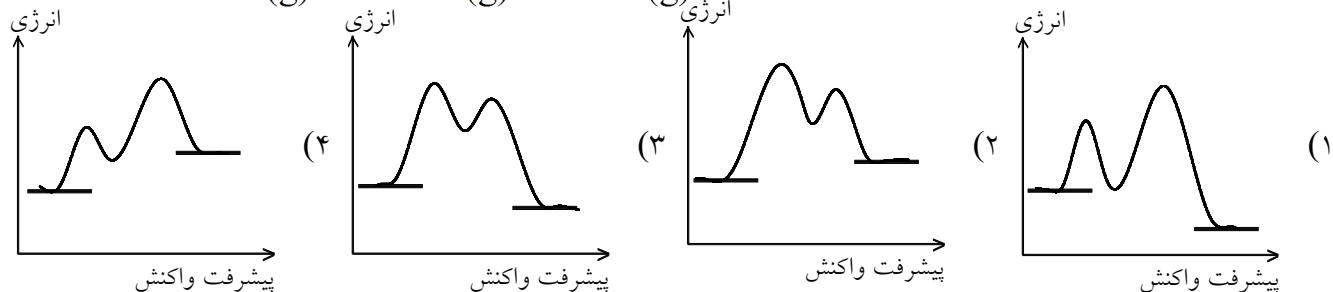
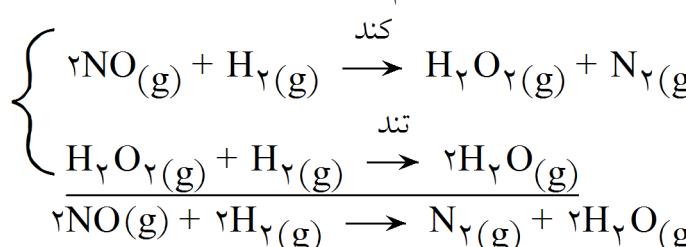

صرف A برابر با - تولید C

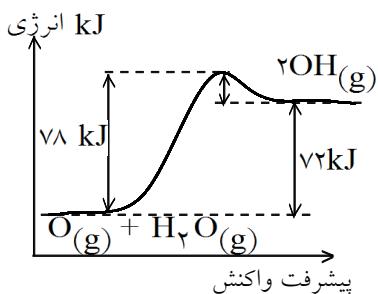
تولید B نصف - صرف A

۶- با توجه به واکنش دو مرحله‌ای زیر نمودار «انرژی - پیشرفت» واکنش کلی، به کدام صورت است؟

۷- اگر در واکنش تجزیه‌ی گرمایی پتانسیم نیترات، پس از گذشت ۵ دقیقه ۰/۲۸ مول آن باقی بماند و ۰/۰۶ مول گاز N_2 آزاد شده باشد، مقدار اولیه‌ی پتانسیم نیترات برابر چند مول و سرعت متوسط تشکیل گاز اکسیژن چند مول بر ثانیه است؟ (عددها را از راست به چپ بخوانید)

$$(1) \quad 0/4 - 0/005 \quad (2) \quad 0/4 - 0/005 \quad (3) \quad 0/5 - 0/004 \quad (4) \quad 0/5 - 0/004$$

۸- با توجه به شکل رو به رو، کدام مطلب درست است؟

(۱) $\Delta H(\text{ واکنش })$ برابر ۷۲ کیلوژول است.

(۲) واکنش گرمایکر و با افزایش آنتروپی همراه می‌باشد.

(۳) $\text{OH}(\text{g})$ ، از مخلوط $\text{H}_2\text{O}(\text{g}) + \text{O}(\text{g})$ ، پایدارتر است.

(۴) واکنش، تنها در دماهای بالا می‌تواند انجام شود.

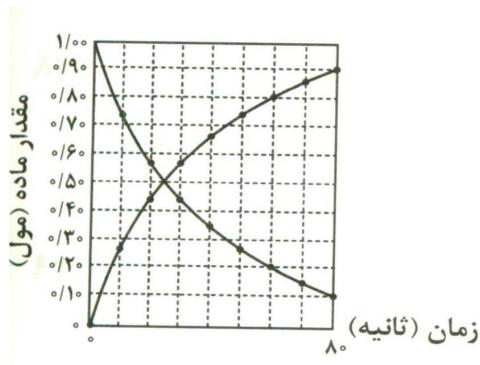
۹- کدام مطلب دربارهٔ واکنش $A_2(g) + B_2(g) \rightarrow 2AB(g)$ ، $\Delta H = -30\text{ kJ}$ نادرست است؟

(۱) ساختار پیچیدهٔ فعال در آن، به صورت $\begin{array}{c} \text{A...A} \\ \vdots \\ \text{B...B} \end{array}$ است.

(۲) با کاهش دما، بر مقدار فرآورده افزوده می‌شود.

(۳) سطح انرژی پیچیدهٔ فعال به سطح انرژی واکنش دهنده‌ها نزدیک‌تر است.

(۴) مجموع انرژی‌های پیوندی واکنش دهنده‌ها در مقایسه با فرآورده بیش‌تر است.

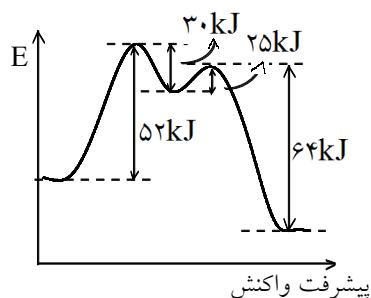
۱۰- نمودارهای شکل روبرو، را به تغییرات غلظت مواد نسبت به پیشرفت واکنش، در کدام واکنش می‌توان نسبت داد؟ سرعت متوسط واکنش بر حسب مصرف واکنش دهنده در فاصلهٔ زمانی داده شده، چند مول بر دقیقه است؟

$$0/567, A \rightarrow B \quad (1)$$

$$0/675, A \rightarrow B \quad (2)$$

$$0/567, A \rightarrow B + C \quad (3)$$

$$0/675, A \rightarrow 2B + C \quad (4)$$

۱۱- با توجه به نمودار مقابل کدام گزینه درست است؟

$$(1) E_a = 69 \text{ kJ} \quad (\text{برگشت})$$

$$(2) \Delta H = +18 \text{ kJ.mol}^{-1} \quad (\text{رفت})$$

$$(3) E_a = 107 \text{ kJ} \quad (\text{رفت})$$

$$(4) \Delta H = -48 \text{ kJ.mol}^{-1} \quad (\text{رفت})$$

۱۲- ۲/ گرم فلز کلسیم در مدت ۴۰ ثانیه در آب حل می‌شود. سرعت متوسط از بین رفتن کلسیم چند مول بر ثانیه است؟ ($\text{Ca} = 40$)

$$\frac{1}{4000} \quad (4)$$

$$\frac{1}{200} \quad (3)$$

$$\frac{1}{400} \quad (2)$$

$$\frac{1}{8000} \quad (1)$$

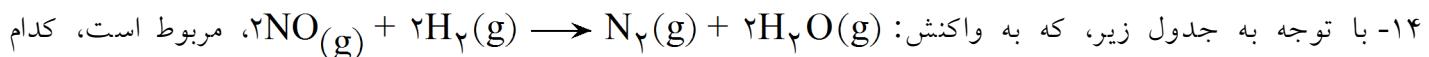
۱۳- در یک واکنش شیمیایی گرمایی E_a واکنش برگشت E_a و واکنش $\Delta H = +68$ کیلوژول می‌باشد. رفت چند کیلوژول است؟

$$62/5 \quad (4)$$

$$56/5 \quad (3)$$

$$75 \quad (2)$$

$$73/5 \quad (1)$$

مطلوب درست است؟

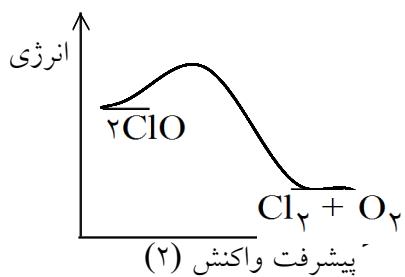
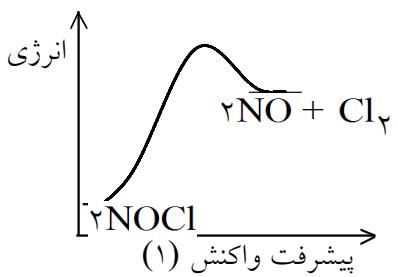
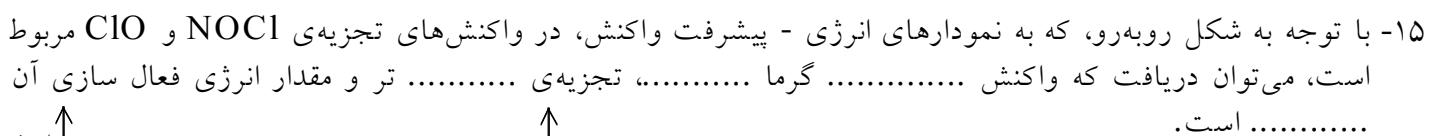
شماره ی آزمایش	غلظت واکنش دهنده ها در آغاز واکنش (mol.L ⁻¹)	سرعت واکنش پس از گذشت مدت کوتاهی از آغاز واکنش (mol.L ^{-1.s})	
		[NO(g)]	[H ₂ O(g)]
۱	۰/۱	۱/۲۳ × ۱۰ ^{-۳}	۰/۱
۲	۰/۲	۲/۴۶ × ۱۰ ^{-۳}	۰/۱
۳	۰/۱	۴/۹۲ × ۱۰ ^{-۳}	۰/۲

(۱) تغییر غلظت مولی هر دو گاز، به یک اندازه در سرعت واکنش موثرند.

(۲) سرعت این واکنش، با توان دوم غلظت مولی هر دو واکنش دهنده متناسب است.

(۳) تغییر غلظت مولی گاز NO در مقایسه با گاز H₂, تأثیر بیشتری بر سرعت واکنش دارد.

(۴) سرعت این واکنش، با حاصل ضرب مولی هر یک از واکنش دهنده‌ها، به یک میزان متناسب است.

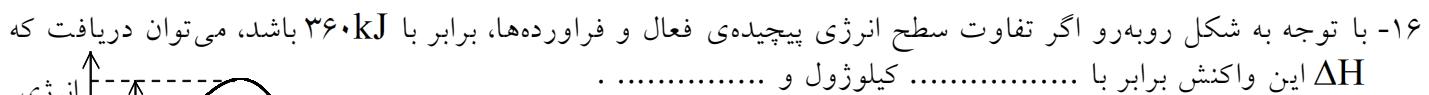

(۱) ۱- گیر - NOCl - دشوار - کم تر

(۲) ۲- ده - ClO - آسان - کم تر

(۳) ۱- گیر - NOCl - آسان - بیشتر

(۴) ۲- ده - ClO - دشوار - کم تر

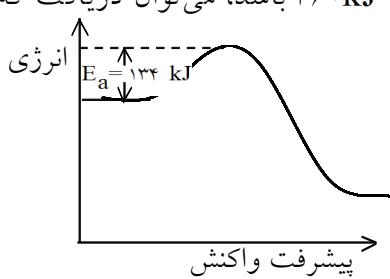

(۱) ۲۲۶ - واکنش با کاهش آنتروپی همراه است.

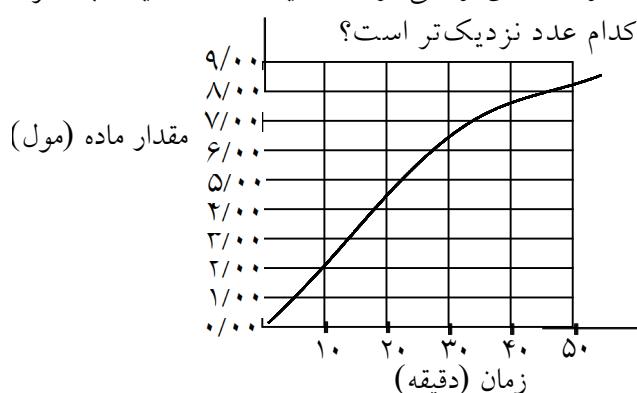
(۲) ۲۲۶ + واکنش با افزایش سطح انرژی همراه است.

(۳) ۲۲۶ + مجموع انرژی های پیوندی واکنش دهنده‌ها از مجموع انرژی های پیوندی فراورده‌ها بیشتر است.

(۴) ۲۲۶ - مجموع \Delta H های تشکیل فراورده‌ها از مجموع \Delta H های واکنش دهنده‌ها کوچک‌تر است.

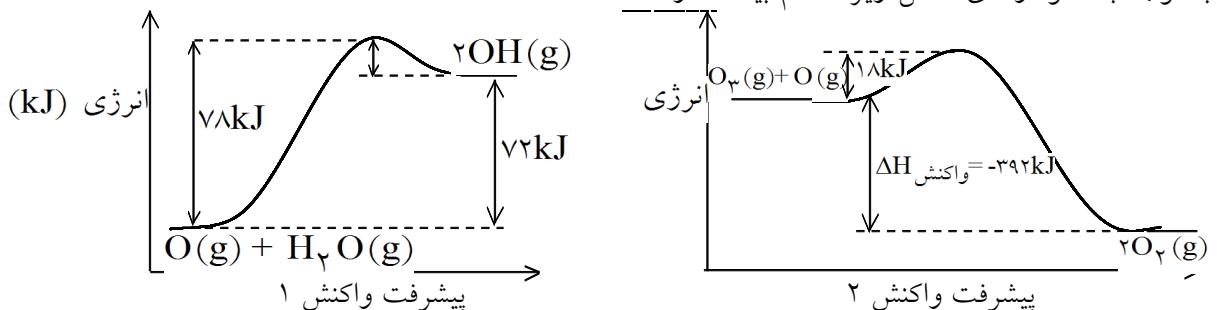

۱۷- با توجه به نمودار روبرو، که تغییرات مقدار ماده $B \rightarrow A$ را در واکنش فرضی B در شرایط آزمایش نشان می‌دهد، نسبت سرعت متوسط تشکیل ماده B در فاصله زمانی از ۲۰ دقیقه تا ۳۰ دقیقه، به سرعت متوسط تشکیل آن در فاصله زمانی ۳۰ دقیقه تا ۴۰ دقیقه، به کدام عدد نزدیک‌تر است؟

- ۱/۵ (۱)
- ۲ (۲)
- ۲/۵ (۳)
- ۳ (۴)

۱۸- با توجه به نمودارهای زیر، کدام بیان نادرست است؟

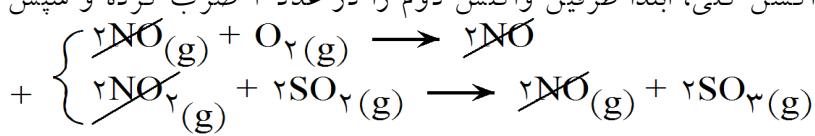
- (۱) سرعت واکنش ۱، از سرعت واکنش ۲، کم‌تر است.
- (۲) تفاوت ΔH دو واکنش برابر با 320 kJ است.
- (۳) در واکنش ۱، انرژی فعال سازی در جهت رفت، 13 برابر آن در جهت برگشت است.
- (۴) واکنش ۲ گرماده و انرژی فعال سازی آن در جهت برگشت برابر 410 kJ است.

۱۹- برای انجام یک واکنش شیمیایی باید برخوردهایی بین ذره‌های واکنش‌دهنده‌ها انجام گیرد. این برخوردها چه ویژگی‌هایی باید داشته باشد؟

- (۱) تعداد زیاد برخوردها   (۲) جهت مناسب برخوردها   (۳) انرژی لازم موقع برخورد   (۴) هر سه مورد

جواب سینتیک - خارج از کشور

۱- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. برای پیدا کردن واکنش کلی، ابتدا طرفین واکنش دوم را در عدد ۲ ضرب کرده و سپس با واکنش اول جمع می‌نماییم.

(واکنش کلی) NO در مرحله‌ی اول مصرف شده و در مرحله‌ی دوم مجدد تولید شده است و نقش کاتالیزگر را دارد.

۲- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. شرط آن‌که دو مول AB تشکیل شود، آن است که هر دو اتم A با هر دو اتم B برخورده نمایند. چنین برخورده فقط در گزینه‌ی ۲ مشاهده می‌شود.

۳- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. بررسی هر چهار گزینه:

(۱) اختلاف سطح انرژی پیچیده فعال با فراوردها کمتر است. از این‌رو تبدیل پیچیده فعال به فراوردها، آسان‌تر از تبدیل آن به واکنش دهنده است.

(۲) این نمودار متعلق به یک واکنش گرم‌آگیر است.

(۳) ابتدا مقدار انرژی فعال‌سازی برگشت را محاسبه می‌کنیم:

$$\Delta H = E_a - E_{a'}$$

$$+72 = 78 - E_a \rightarrow E_a = 6 \text{ kJ}$$

ΔH

اکنون مقدار ΔH را بر مقدار انرژی فعال‌سازی برگشت تقسیم می‌نماییم: برابر ۱۲

$\frac{72}{6}$

مقدار E_a برگشت

(۴) سطح انرژی فراورده از واکنش دهنده‌ها بالاتر است و بنابراین فراورده از واکنش دهنده‌ها ناپایدارتر است.

۴- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. جذب سطحی در سطح جامدات به دو صورت فیزیکی و شیمیایی انجام می‌شود. در جذب فیزیکی ماده‌ی جذب‌شونده با سطح جاذب هیچ‌گونه پیوند شیمیایی تشکیل نمی‌دهد و تنها جاذبه‌هایی از نوع واندروالسی مشاهده می‌شود. در صورتی که در جذب شیمیایی ماده‌ی جذب شونده با سطح جاذب پیوند شیمیایی تشکیل می‌دهد.

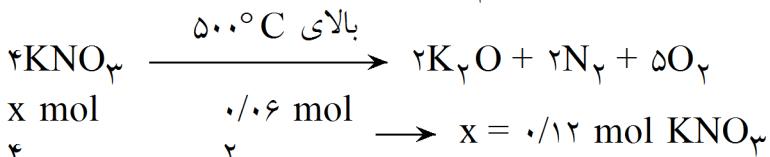
۵- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. این نمودار مربوط به تغییر غلظت مواد، ضمن پیشرفت در واکنش زیر می‌باشد:

$$2SO_3(g) + O_2(g) \rightarrow 2SO_2(g)$$

فرآوردها صعودی است. از این‌رو نمودار A متعلق به واکنش دهنده (SO_3) و نمودارهای B و C متعلق به زمان مشابه، تغییر غلظت A دو برابر تغییر غلظت B می‌باشد.

۶- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. واکنش کلی گرم‌آده است، پس باید سطح انرژی فراورده‌ی نهایی از واکنش دهنده‌ها پایین‌تر باشد (در گزینه‌های ۱ و ۳) ضمناً سرعت مرحله‌ی اول واکنش کند و مرحله‌ی دوم واکنش تند است. پس باید انرژی فعال‌سازی مرحله‌ی اول از مرحله‌ی دوم بیش‌تر باشد. (در گزینه‌ی ۳).

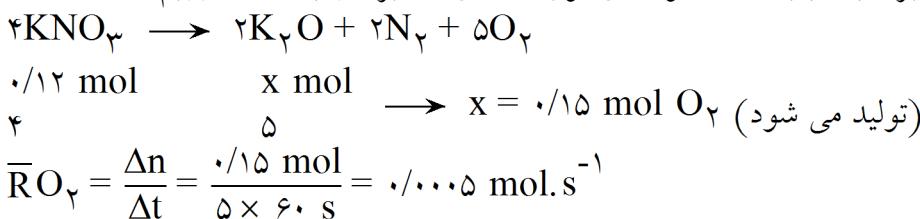
- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. پتاسیم نیترات در دمای بالاتر از 50°C مطابق واکنش زیر تجزیه می‌شود و گاز N_2 آزاد می‌نماید. ابتدا مقدار مول تجزیه شده‌ی پتاسیم نیترات را به دست می‌آوریم.

$$\text{مقدار باقی مانده} + \text{مقدار تجزیه شده} = \text{مقدار اولیه} \text{ پتاسیم نیترات}$$

$$\rightarrow 0.12 \text{ mol} + 0.028 \text{ mol} = 0.148 \text{ mol KNO}_3$$

برای محاسبه سرعت تشکیل گاز اکسیژن ابتدا باید تعداد مول‌های تولید شده اکسیژن را به دست آوریم.

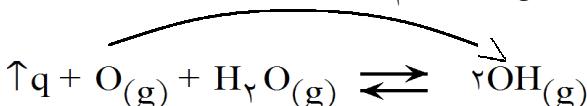
- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. بررسی هر چهار گزینه:

۱) واکنش گرم‌گیر است، پس ΔH واکنش برابر $+72$ کیلوژول است.

۲) تعداد مولکول‌های گازی در طرفین معادله $\text{O}_2(g) + \text{H}_2\text{O}(g) \rightleftharpoons 2\text{OH}(g)$ برابر است. در این شرایط هر طرف که تنوع ترکیب‌های آن بیش‌تر است. اندکی بی‌نظمی بیشتری دارد. در این واکنش، تنوع ترکیب‌ها در سمت چپ معادله بیش‌تر است. از این‌رو این واکنش همراه با کاهش آنتروپویی است.

۳) سطح انرژی $\text{OH}(g)$ بالاتر است و بنابراین ناپایدارتر می‌باشد.

۴) این واکنش گرم‌گیر است و طبق اصل لوشاتلیه، تنها در دماهای بالا می‌تواند انجام شود.

- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. بررسی هر چهار گزینه:

۱) در این واکنش پیوندهای A_2 و B_2 شکسته می‌شوند و پیوندهای جدید AB تشکیل می‌شوند. در ساختار پیچیده‌ی فعال باید پیوندهای در حال شکستن و در حال تشکیل با نقطه‌چین نمایش داده شوند. از این‌رو ساختار پیچیده‌ی فعال این واکنش به صورت نشان داده شده در گزینه‌ی (۱) رسم می‌شود.

۲) در واکنش‌های گرم‌گاه، با کاهش دما تعادل به سمت راست جابه‌جا شده و بر مقدار فرآورده افزوده می‌شود.

۳) در واکنش‌های گرم‌گاه، سطح انرژی واکنش‌دهنده‌ها بالاتر است، از این‌رو سطح انرژی پیچیده‌ی فعال به سطح انرژی واکنش‌دهنده‌ها نزدیک‌تر است.

۴) ΔH واکنش با استفاده از انرژی‌های پیوندی به صورت زیر محاسبه می‌شود:

(مجموع انرژی پیوندی فرآورده) - (مجموع انرژی پیوندی واکنش‌دهنده‌ها) = (واکنش) ΔH

چون واکنش گرم‌گاه است و ΔH منفی است، پس مجموع انرژی‌های پیوندی واکنش‌دهنده‌ها در مقایسه با آفراء‌رد کم‌تر است.

۱۰- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. در مدت زمان معین، مقدار مصرف واکنش‌دهنده‌ها با مقدار تولید فرآورده برابر است. پس این نمودار می‌تواند متعلق به واکنش $A \rightarrow B$ باشد، سرعت متوسط واکنش بر حسب مصرف واکنش‌دهنده‌ها در فاصله‌ی زمانی داده شده به صورت زیر محاسبه می‌شود.

$$\bar{R}_A = -\frac{\Delta n}{\Delta t} = -\frac{(0/1 - 1/0) \text{ mol}}{\frac{80}{60} \text{ min}} = 0.675 \text{ mol} \cdot \text{min}^{-1}$$

۱۱- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. E_a برگشت برابر اختلاف سطح انرژی فرآورده‌ها تا بالاترین قله‌ی نمودار است و در نمودار ارایه شده به صورت زیر محاسبه می‌شود.

۱۲- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. ابتدا تعداد مول‌های کلسیم از بین رفته را به دست می‌آوریم.

$$? \text{ mol Ca} = 0.2 \text{ g Ca} \times \frac{1 \text{ mol Ca}}{40 \text{ g Ca}} = \frac{1}{200} \text{ mol Ca}$$

$$\bar{R}_{Ca} = -\frac{\Delta n}{\Delta t} = -\frac{\frac{-1}{200} \text{ mol}}{40 \text{ s}} = \frac{1}{8000} \text{ mol} \cdot \text{s}^{-1}$$

۱۳- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است.

$$\Delta H = E_a(\text{برگشت}) - E_a(\text{رفت})$$

$$+68 = E_a(\text{رفت}) - 5/5 \rightarrow E_a(\text{رفت}) = 73/5 \text{ kJ}$$

۱۴- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. از مقایسه‌ی داده‌های آزمایش‌های ۱ و ۲ دیده می‌شود که با دو برابر شدن غلظت H_2 سرعت واکنش دو برابر شده است و از مقایسه‌ی داده‌های آزمایش‌های ۱ و ۳ دیده می‌شود که با دو برابر شدن غلظت NO ، سرعت واکنش چهار برابر شده است. پس تغییر غلظت مولی گاز NO در مقایسه با گاز H_2 ، تأثیر بیشتری بر سرعت واکنش دارد.

۱۵- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. در نمودار مربوط به واکنش (۲)، سطح انرژی فرآورده‌ها از واکنش دهنده‌ها پایین‌تر است. بنابراین واکنش (۲) گرماده است. ضمناً انرژی فعال‌سازی واکنش (۲) نسبت به واکنش (۱) کم‌تر است، از این رو تجزیه‌ی ClO نسبت به تجزیه‌ی $NOCl$ آسان‌تر است.

۱۶- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. مطابق نمودار، انرژی فعال‌سازی رفت برابر 134 kJ می‌باشد. انرژی فعال‌سازی برگشت نیز برابر تفاوت سطح انرژی پیچیده‌ی فعال و فرآورده‌ها است که مطابق صورت تss است برابر با 360 kJ می‌باشد. با این شرایط می‌توان ΔH واکنش را محاسبه نمود:

$$\Delta H = E_a(\text{واکنش}) - E_a(\text{رفت}) = 134 - 360 = -226 \text{ kJ}$$

۱۷- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. مطابق نمودار، در دقایق ۲۰ و ۳۰ و ۴۰ مقدار ماده‌ی B به ترتیب برابر $\frac{4}{5}$ و $\frac{6}{5}$ و $\frac{7}{5}$ مول می‌باشد. بنابراین می‌توان نوشت:

$$\text{سرعت متوسط تشکیل B} = \frac{\Delta n}{\Delta t} = \frac{\frac{6}{5} - \frac{4}{5}}{30 - 20} = 0.2 \text{ mol} \cdot \text{min}^{-1}$$

$$\text{سرعت متوسط تشکیل B} = \frac{\Delta n}{\Delta t} = \frac{\frac{7}{5} - \frac{6}{5}}{40 - 30} = 0.1 \text{ mol} \cdot \text{min}^{-1}$$

با توجه به سرعت‌های به دست آمده می‌توان نوشت:

$$\text{سرعت متوسط تشکیل B} = \frac{0.2}{0.1} = 2$$

۱۸- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. واکنش (۱) گرماییر است و ΔH آن برابر $+72 \text{ kJ}$ می‌باشد. این در حالی است که واکنش (۲) گرماده است و ΔH آن -392 kJ است.

بنابراین تفاوت ΔH این دو واکنش به صورت زیر محاسبه می‌شود:

$$\text{تفاوت } \Delta H = +72 - (-392) = +464 \text{ kJ}$$

۱۹- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. مطابق نظریه‌ی برخورد، یک واکنش شیمیایی هنگامی روی می‌دهد که بین ذره‌های واکنش دهنده برخورده مؤثر صورت گیرد. این برخوردها در صورتی که شرایط زیر را داشته باشند به تولید فرآورده می‌انجامد. این سه ویژگی عبارت‌اند از:

(۱) تعداد برخوردها زیاد باشد.

(۲) جهت‌گیری ذره‌ها هنگام برخورد مناسب باشد.

(۳) انرژی ذره‌ها هنگام برخورد کافی باشد.